

1955 Dec.

A GENFI SZELLEM VESZTESEI

Kállay Miklós beszéde a Rab Nemzetek közgyűlésének általános vitájában

A hivatalos kancelláriák és a sajtó bámulatos gyorsasággal napirendre tértek a genfi külügyminiszteri konferencia fiaskója felett, amely a juliusi csucsértekezleten létesített új jelszót: a genfi szellemet is eltemette.

Bár a magam részéről elfogadom egy ilyen szellem szűkességét, valamint azt, hogy a béke megőrzése legyen a "suprema lex", de csak akkor, ha ez nem veszélyeztetni fogja a békét.

Mi nagyon megfizettük a rövidéletű genfi szellemet, mert a Nyugat két fontos kártyát játszott el: a rab nemzetek felszabadításának napirendre tűzését és a Kominform felforgató tevékenységének megvitatását. Ezen két kérdés elejtésének következménye volt, hogy a többi fontos probléma tárgyában sem tudott lényegeset produkálni.

Sohasem találunk magyarázatot arra, hogy mi késztette Molotovot a csucsértekezlet utasításától való meglepetészerű eltérésre. Európában

hallottam erre vonatkozólag bizonyos magyarázatát, i. e. az új H. bomba feltalálása lett volna a Szovjet megváltozott magatartásának az oka.

Magyarázatok és eredmények hiján a mi feladatunk a helyzetet megvilágítani régebbi valamint későbbi jelek és megnyilatkozások alapján. Ilyenek pl. John Foster Dulles kijelentései, amelyek a rab nemzetek ügyét mindig kiemelik a mindennapi problémák tömegéből. Legutóbb december 9-én Chicagóban elmondott beszédében jelentette ki, hogy a világ közvéleménye fogja végül is a Szovjetet arra kényszeríteni, hogy a rab nemzeteknek visszaadja szabadságukat.

Ez a kijelentés azt jelenti, hogy feladva a külpolitika eddigi eszközeit, mint háboru, a békeszerződések betartásának kikényszerítése, hidegháboru stb. idejét multák és egy teljesen új sikra helyeződik a szabadság elnyeréséért való küzdelem, a világ meggyőzésének sikkjára. Ezért az új, pozitív

utnak a kijelölése történelmi jelentőségű haladást is jelenthet, mert a rab nemzetek a felszabadításának kérdését nem diplomáciai uton, sem háboru útján nem akarja megoldani, ellenben azt az emberiség legmagasabb igyekeztének szférájába helyezi.

Ez az új módszer sokakban elkeseredést és kiábrándulást fog talán első pillanatban kiváltani, s lesznek akik azt hiszik, hogy ez a kérdés elhalasztását, vagy éppen árulást azaz teljes elejtését is jelenti. A magam részéről nem így látom ezt az utat, mert úgy vélem, hogy a rab nemzetek kérdésének olyan beállítása, hogy az az emberiség egyik legnagyobb igazságtalanságát képezi és az egész világ katasztrófájához vezethet, ki fogja emelni ügyünket a genfi csödtömegből. Megerősít ebben az a tény, hogy míg a német kérdés, a leszerelés és a Nyugat-Kelet közti érintkezés intenzifikálásának kérdése holtpontra jutott, addig ez nem áll a rab nemzetek ügyére, mert ez a probléma érdemi nem tárgyalatott felvetése után és így semmilyen "fait accompli" sem történt ebben a kérdésben. A történelem néha gyorsabban végzi el munkáját, mint a diplomácia.